

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 40.

Indult Bétsből, Redden, Május' 19-dikén, 1829.

Bé t s.

Ts. Nemes Besse János Ur, Gyallai birtokos Hazánkfija Ns. Romárom Vármegyéből, ki már a' Földnek három részében utazván, több napkeleti 's nyugoti nyelveket beszéll, Ó Ts. K. Felségétől kegyelmes engedelmet nyert arra, hogy magát ama híres Utazónak Báro Humboldt Úrnak társaságához kapcsolván az Ural hegyeket bejárja, onnan a' Kaukaszus hegyekhez vegye útját, és kinyomozhassa, ha valyon vagynak e' még ott Magyar eredetű lakosok, vagy hogy mennyiben egyez a' hozzánk leginkább hasonlító népeknek nyelvek a' miénkel, 's nem lehetne e' ennél fogva Óseink hajdani lakhelyét kitanulni. A' tisztelt Ur ezen folyó hónap 20-dikán indul útnak Ázsia felé, minelutánna el-tökéltett nagy szándékának elérhetésére Hazánk több nemes gondolkozású Nagyjainak valamint hathatós pártfogásokat, úgy a' nagy költséggel járó utazásra, segedelmeket is szerentséje vala tapasztalni.

Nagy Britannia.

London, Május 6-ikán. A' hat Katholikus Pairek között, kik a' Felsőházban már széket foglaltak, úgy mint: a' Norfolk-i Hertzeg, Lord Dormer és Clifford a' Ministerialis oldalon, 3 pedig, úgy mint: Lord Stafford, Stourton, és Petre az Oppositiona-

lis oldalon vettek helyet. — Május 2-ikán nagy Kabinétgyűlés tartatott a' Külső Ministernél. Az előtti napon az Orosz és Frantzia Követek Hertzeg Wellingtonnal és Gróf Aberdeennel hosszú Conferentziákat tartának.

A' Felső Házban Május 4-ikén Marquis Anglesea (nemely kevésbbé fontos tárgyának előfordulása után) felállott, hogy Vice Királyságáról, melyet Irlandiában vitt vitt vala, számot adna, és azon környülállásokat, melyek visszahívattatását okozták, felvilágosítaná. Beszédének elején megjegyezte, hogy ő vádolni senkit mást nem akar, hanem csak magát menteni, és megbizonyítani, hogy ő az Irlandiai békételességeknek nem oka, ő a' Katholikusoknak hatalmát nem nevelte, a' Katholikus Egyesületet szemmel tartotta, 's a' t. Mind ezeknek megbizonyítására felolvastott némely leveleket, melyeknek előmutatására néki a' legfelsőbb helyről engedelme volt. Itt felolvasta a' Marquis Mart. 2-ikán (1828) Hertzeg Wellingtonhoz írott levelét, és sorjában a' Ministerium tagjaihoz útasított írásait, Irlandia állapotja felől, melyek között egyikben ez fordul elő: „En nem látok a' dolgok mostani állapotjának meggyógyulására semmi eszközt, hanemha Oconnel és Shiel Urakat a' Katholikus Egyesülettől elvonom és az Alsó Házba küldöm“ (Tetszés). Felolvasta továbbá Her-

tzeg Wellingtonnak ő hozzá írott leveleit, 's beszédjét azzal a kívánsággal végezte, hogy terjesztessék a' Háznak eleibe párban azon levél, mellyet a' Belső Minister Febr. 10-ikén az Irlandiai Lord-Helytartóhoz küldött, és annak Febr. 14-kéről való válaszsza. — Hertzeg Wellington ellene volt ezen kívánságnak, ezt mondván: a' Háznak semmi köze nintsen az Ő Fge szolgáinak elbotsátásával, kivévén az olyan eseteket, a' mikor az által a' Közönség kárt szenved, vagy midőn a' Parlament szükségesnek véli valakinek, a' ki Hivatalában gonoszul jár el, elbotsáttatását kívánni. Egyébaránt a' Marquis felét sem olvasta el a' levelezésnek, és a' leveleknek némely fontosabb helyeit kihagyta, mellyek nélkül az egész dolgot nem lehet megérteni. Másfelől felolvasott olyanokat, mellyek a' legtitkosabbak közé tartoznak, mellyek egyedül egy Irlandiai Vice Király és a' Ministerium között járhatnak, azokat tudniillik, mellyekben a' Monarcha gondolkozása és vélekedése foglaltatik. Azt mondja ugyan a' Marquis, hogy néki arra engedelmé van. De én azt nem hiszem. (Halljuk). A' Király maga parantsolta, látván a' folyt levelezésből, hogy a' bizodalom, mellynek a' Ministerium és az Irlandiai Lord-Helytartó között szükségesképpen meg kell lenni, tovább fel nem állhat, hogy a' Marquis az Irlandiai Helytartóságból tétessék ki: annál fogva ő (a' Hertzeg) meg van róla győződve, hogy a' Király ama leveleknek felolvasására nem adott engedelmet. Itt hosszasan menté a' Hertzeg magát a' Marquishoz mutatott viselkedésére nézve. Az Irlandiai Helytartó igen széles hatalommal bír, szélesebbel, mint más akármely jobbágy Európában, de a' mellyet az Országlószékek felvigyázatja alatt kell gyakorolni, a' szerént a' mint a' Koronának felelés terhe alatt álló

Szolgái utasítást adnak. Ő Kötelességének tartotta a' Helytartót figyelmeztetni, hogy az Országlószékek tzeljától távozni kezd. Így eredt ama levelezés, mellynek megtörténe után ő és a' Marquis mint Minister és Vice Király egy lélekkel nem szolgálhattak. A' Marquisnak vissza hívattatása a' Királynak jóváhagyásával és a' Ministereknek egyezésevel esett, — 's a' t. 's a' t. A' Hertzeg azzal rekesztette bé beszédjét, hogy ő minden személyes tekintetektől távol, kötelessége és lelkiismerete szavát követte. — A' Marquis kívánsága, volks számlálás nélkül vissza vettett.

Sok helyeken az Országban békétlenség mutatja magát, különösen a' Manufakturas Vidékeken. Rochdaleban a' Takátsok April. 28-kán magokat egybeadván öszvetörték 's rontották az olyan takátsoknak szövöszekeiket, a' kik a' közönséges ár alatt dolgoznak. A' kitespongások folytak a' következő napokon is, úgy hogy kéntelen volt a' Felsőség Manchesterből egy Kompania Dragonyosságot és Oldhamból egy Osztály gyalogságot hívni a' rendnek vissza állítására. — Hasonló jelenéstörtént Hurdshildban, a' hol a' Pamutés len-takátsok April. 28-kán 's 29-kén fekete fátyollal bevont zászlóval a' város útzeit bejárták, 's a' Halál-marsot húzatván, a' Fábrikták ablakait beverték, — míg nem ide is katonaság hívattatott.

A' Manchesteri Újság így elmékedik: „A' Manufakturai mivek és portekák nem kelnek, mindennek szállalább az árra (a' gabonát kivévén), mivel a' Kereskedés nem folyhat. A' Portugalliával való Kereskedésnek, az ott való Országlószékek mostani állapotja miatt, vége van; a' Spanyol Országi és Éjszak-Afrikai, a' Gibráltári Sárgahideg miatt meg szűnt; a' Levantei Kereskedés a' Keleti háború miatt nem folyhat; az Éj-

szak-Amerikai, az oda való Tariffa miatt; a' dél-Amerikai az új Státusoknak belső háborúságai miatt. Más piatzok p. o. Brasilia és Kelet India elvagynak boritva a' vitt Portlékák sokaságától, a' minek természetesen az a' következése, hogy oda újakat vinni ismét, nem nyereség. A' Kereskedésnek ezen közönséges megtsökkenését érzi az egész Ország. Ide járul a' mult esztendei szűk termés, melly a' mostani inségnek és békételenségnek egyik szülő oka.“ —

Angliába a' multesztendőben bevitt Szeszes Italok (a' Harmintzados-Vám lástrom szerént) ötödfél milliom font sterlinget hajtottak bé a' kints tárba. Bévitett ugyan is Pálinka 4,658,598 Gallon, (1 Gallon = két pint) Bor 7,447,469 Gallon. — Az Országban magában főzött Pálinka: 25,849,948 Gallont tett, a' mitől az Adó 4,955,554 f. st. volt.

A' Carroni (Skotziában) híres vashámorban most egynehány hosszúágyúik öntelnek, mellyek különös alkotásuak, úgy hogy ámbár az általmérőjük éppen az, melly a' 64 fontos (golyóbisú) Ágyúké, a' Kaliber (a' fűrt lyuknak általmérője) még is csak 1 1/2 újjnyi. Ezek nagy sebességgel fogják a' kartátsokat löni, és a' mint hiszik a' mostani Török Háborúban használatni fognak, mert néha néha egy Orosz jelenik meg a' műhelyben, a' ki az Öntést igazgatja.

A' Tunnelről, méltyról olly régőltá semmit sem lehet hallani, ismét hallunk valamit. April. 28-án gyűlést tartottak az Aktzia-Birtokosok (a' Tunnel költségeit vivő Aktziás-társaságnak tagjai) Smith Úrnak előlülése alatt. Némmelny tagok azt tanátsolták, hogy az Egésznet alkuba kell adni valakinek, még pedig természetesen annak, a' ki legkevesebbért magára vállalja az Egésznet kivitelét. A' Gyűlés erről akar vala ta-

nátskozni. De minekutánna a' Társaság titokosokja Butler Úr jelentette, hogy az Országglószéknek némelny tagjai az építést megnézték, mivel Hertzeg Wellington szeretne az egészről tiszta esméretet szerezni: Sweet Úr és mások azt sürgették, hogy a' Contractusba adással tanátságos lesz késni, mivel ha az Országglószéknel megtudnák, hogy Brunel Úron kívül más Ingenieur akar a' Társaság fel venni, könnyen megeshetnek, hogy kezét az Országglószék viszavonja.

Frantzia Ország.

Páris, Május 8-dikán. A' Követek Háza Május 4-ikén elkezdette az 1828-ik Esztendei Költségekre a' Ministeriumtól kért Pótlék Hitel felett való Vítatásokat. Marchal, Constant B., Bignon, Sebastiani, Salverte sa' t. Urak tizesen kikeltek ezen alkalmatossággal hajdani Minister Peyronnet Úr ellen, a' ki (1828 ban) a' Budgeton túl ment, nevezetesen az Ország költségén egy ebédő Szalát építtetett a' maga Palotájában. Május 5-ikén folytattattak a' Vítatások. Dupin Úr azt tanátsolta, hogy a' mostani Finantz Minister idézze törvény elébe a' hajdani Jústitz Ministert Peyronnet Urat, és vegye-meg rajta az Ebédlőszalára tett költségeket. Ezen tanátság, ellent nem állván a' Finantz-és Tengeri-Ministernek ellenzése, elfogadtatott. De midőn az ezen tanátság értelmészerént megváltoztatott egész tizikely felett voksolni kellene: a' jobb Oldal és a' jobb Centrum a' Házat elhagyták, úgy hogy csak 202 Szavazó maradt benn 's annál fogva (minthogy 212 Szó kívántatik meg a' tellyes határozásra) a' voksolás elmaradt. — Következő nap Május 6-ikán mind a' jobb mind a' bal Oldal számosan felgyűlt, és a' Dupin

Úr tanátlása szerént változtatott tzikkely 186 voksal (144 ellen) megállítatott.

A' búza árrának felmenetele sok helyeken, mint: Neversben, Montmorillonban, Lavalban, Fougèresben, Dieppeben, Lillében 's a' t. háborgásokat és rendeletlenségeket okozott; a' gabonásszekereket megtámadták és a' búza vékájának árrát magok meghatározván, lemérték 's a' t. úgy hogy fegyveres embereket kellett az Elöljáróságnak előállítani, 's a' zendülésnek fejait, kik néhol paraszt-aszszonyok valának, fogságba tétetni. Fougèresben kéntelen volt az Elöljáróság a' gabona árrát erőszakosan oltsóbbra határozni. — A' Moniteur, midőn ezen hékételeségeket elbeszéli utánna teszi: „Ez a' drágaság nem fog tartós lenni, mert annak oka nem a' gabonának valóságos szűk volta. A' honnan néhány napok olta sok Megyéből jö a' tudósítás, hogy a' búza arra lejjebb ment. A' Coëni Révhe közelébről 100—150 gabonával terhelt Hajók várattatnak, 's a' Havrei Elésztárban 26,000 Hectoliter Buza áll készen; 's az Országlószék gondoskodni fog, hogy a' gabona kereskedés szabadabban megindítván a' piatzokon a' szokott arány viszsza álljon.“

A' négy Chinai Ifjak Május 5-kén a' Belső Ministernek udvarlására mentek, a' ki is őket nagy nyájassággal fogadta. Megmutattattak nékik némelly Chináról írott könyvek, a' többek között Guignesnek Chinai Szótárja, és a' Chinai Birodalomnak leírása Malpierre-től. Ez utolsó munka sok festett képekkel díszeskedik, mellyek olly elevenen vagynak találva, hogy az idegen ifjak nagy tsudálkozásra ragadtattak, és úgy tetszett nékik, mintha egy pillantásig Hazájokba lennének által tétetve.

Calemard de Lafayette Úr, a' kit a' reá régolta boszszús Plagniol

meglőtt. Máj. 4-ikén eltemettetett. Utolsó órájában több ízben felkiáltott, hogy gyilkosának megenged. Midőn hallaná, hogy a' Király és a' Kir. familia tudakozódnak miben létéről; így szóllott: „a' nagy jóság, a' Király megvigasztalt, nyugodtan halok meg.“ Plagniol a' hajdani Kiköltözöttek között, reménylette, hogy a' Kiköltözötteknek adandó Kármentség summából bizonyos részt nékie is fog a' Követek Háza ítélni. Azomban reménységében megsalathozott, mert a' Biztosság (mellynek Lafayette Úr tagja volt) nem esmerete el, hogy jussa volna az Országtól kárpottást kívánni. E' volt a' fő oka boszszús dühének.

Egy Kurír érkezett Bétsből Május 8-ikán Párisba, melly hírül hozta, hogy Hertzeg Laval-Montmorency nem fogadta el a' Királytól nékie ajánlott Külső Ministerséget.

A' Constitutionnel azt hirléli (egynehány nap alatt kétszer írta), hogy az Olasz Ország Fejedelmek Romában Congessust fognak tartani, Austria akaratjából. — Mese!

N é m e t O r s z á g.

Ó Fge a' Baváriai Király a' f. H. 12-kén Rómából a' honnan April. 29-kén indult vala ki, Münkhenben haza érkezett. — Az Anhalt-Koetheni Hertzeg egy parantsolatban keményen tilalmazza, hogy valamely könyvnek mássa az eredeti után kinyomtatassék, mind addig, míg annak Szerzője életben vagyon. — A' Hessiani Választó Fejedelem Titkos-tanátsos Báró N. M. Rothschild Urat Londonban az Arany-Oroszlán Házi rendjének közép keresztjével, 's hasonlóképpen az ifjabb Báró A. Rothschild Finantz-tanátsos Urat ugyan azon Rendnek kis keresztjével megajándékozni méltóztatott.

Pápa Birtokai.

April. 29-kén Gróf Lützow Austriai Követ a' Szent Széknél, a' Vatikán Palotába felmenvén által adta Monarchájának Szerentséltető-levelét Ő Szent-ségének, 's egyszersmind egymásodikat is, mellyben Ts. K. Követté meghatalmaztatik. Gróf Lützov ezen leveleknek általnyújtásakor egy rövid beszédet tartott Ő Szent-ségéhez, mellyre a' Szent Atya Ő Ts. K. Apostoli Felségéhez való legbelsőbb szeretetének és barátságának kifejezésével felelt. A' késérő-sereg, melly a' Követ Urat felmentében 's lejötteben követte, igen számos és fényes vala, és mindenütt fényes rangjához méltó katonai megtiszteltetéssel fogadtatott. — Május 2-ikán hasonló Udvarlást tett Gróf Celles Hollandiai Követ.

Gordon Robert Ur Nagy Britanniai Követ a' Portánál, a' nélkül hogy Rómában megállott volna, itt csak keresztül utazott Nápolyba, a' hol hajóra fog ülni Konstántzinápolyba. Gen. Guillemint Frantzia Követ a' Portánál, April. 29-kén már vissza ment innen Nápolyba. —

Svétzia.

April. 27-kén temettetett el Stokholmban a' megholt Sófia Albertina Kir. Hertzegaszszony. — Bojanovszky Ur Burkus Királyi Oberstlieutenant, Monarchájának némelly megbizásaival Stokholmba jött. — Orosz Generális Suchtelen elméne innen Berlinbe.

Az Országgyűlésén a' Polgári Rend 20 voksal (19 ellen) meghatározta, hogy a' Lottéria, mellynek eltörlését különösen a' Nemesek Háza sürgette, tovább is megtartassék. —

Spanyol Ország.

Hertzeg Hijar és Generális Gróf Guaqui, mint a' Cadixi Városi Tanácsnak meghatalmazottjai, April. 5-kén megköszönték a' Királynak, hogy a' városi Kikötőt szabaddá tenni méltóztatott. A' Köszönő beszédet Hertzeg Hijar tartotta a' Királyhoz, a' ki a' városnak ezen háládatosságát igen kegyesen vette. — Ő Felsege April. 15-kén költ Rendelése által ismét fél milliion Reált parantsolt adadni a' Posta-jövedelmekből, a' Földrengés által szerentsétlenné lett Murcia tartomány lakosainak.

April. 10-dikén Ponferradaban (Leonban, közel Astorgához) reggeli hat óra tájban földrengés tapasztaltatott, de a' melly csak két pertzig (Szekundumig) tartott és az Épületekben semmi kárt nem okozott. De minthogy ezen jelenést hóval és essővel elegendy zivatar követte a' nép, — emlékezvén a' Murciai és Valenciai történetekre — felette megrémült.

A' tudósítások Murciaból és Orihuclából folyvást szomorúak. A' földrengés nem szűnik, és a' földnyílások szórják magokból, a' fővenyet, szurkot és a' képzelhetetlen bűdösségű gőzt. Murcia Városa majd egészen pusztán és elhagyattatva áll. Ijedség és zavarodás uralkodik mindenütt; egész Háznépek koldus hontra jutottak; sokan örökös nyomorékká lettek a' szenvedett testbeli sérelem miatt. Neveli a' közönséges in-séget a' rossz embereknek, 'siványoknak és gyilkosoknak; elszaporodása a' kik a' pusztán hagyott házakat kirabolják és a' mezőkre futott embereket kunyhójikban megtámadják, hogy tőlök azt a' keveset is elvegyék, a' mit megmentettek. Murciaiból azt írják April. 20-káról, hogy Torreviejában és Almoradiban April 18-kán a' földrengés 14 mi-

nutumig (?) tartott és minden Házakat omladékokká változtatott. — A' Levegőben Mártzius 21-kétől fogva szembe-tűnő változásokat vettek észre. Tűz és golyó b'is o kat leesni a' levegőből — sokszor láttak, és a' Nap 's Hold körül gyakorta sok szivárvány színű gyűrűs karikákat szemlélték. Annakutánna pedig száraz és tartós szeleket Nyúgot-Ejszokról, mellyek minden Vetéseket Murciaában és Loriaában elszáraztottak.

O r o s z O r s z á g.

Sz. Pétervár, Apr. 29-dikén költ hiteles tudósítások szerint, az Orosz hadi seregek parantsolatot vettek, hogy hadak nélkül megindulván, a' hadakozást elkezdjék.

A' külső dolgokra ügyelő Ministe-rium rendelkezésből Intézet állíttatott fel, mellyben a' Kálmuk nyelv taníttatik, hogy a' Kormányszék alkalmas tolmátsokat és hivatalbeli személyeket készítessen a' Kálmuk Nemzet számára. A' Nyelvnek alsó Tanítója egy Kálmuk Láma vagy Gellong, kinek 800 tallér fizetés van rendelve; az Intézet Directora pedig ki egyszersmind első Professor Dr Schmidt 2500 tallér fizetést húz.

Az utolsó Orosz-Persa háború nevezetes idő szakaszt fog tenni a' napkeleti Literaturában, mert a' győzedelmes Orosz hadak a' többek között Ardebilben a' Sejk-Sefi-Metset Könyves tárát is birtokába ejtették, a' melly 96 darab Napkeleti kéziratból állott. Van közöttök 18 históriai könyv, nevezetesen megvan ama híres Tabery krónikája is; 38 jeles poétai munka és sok más theologiai, morális, philosophiai, és orvosi könyvek. Különös figyelemre méltók négy tsemő szép írás mustrái mindenféle Arabs és Persa nemeiben az írásnak, a' 9-dik és 10 századból. Nem sokára az

egész gyűjteménynek lajstroma ki fog adatni vizsgálódó értekezéssel együtt. Egy kézirat azt mutatja, hogy ezt az egész Kézirati tárt a' Nagy Abbas Schah hagyta a' Mosénak 1608-ban, mellynek elején ez vagyon: „Sefide Abbas, Alynak az Abu Tahil fijának sírja küszöbén fekvő kutya (örző), hagyta ezen könyvet Schah Sefy ditsőséges sírjának; és minden, a' kinek tsak teszszik olvashat benne; de azon feltétel alatt, hogy azt a' sírboltból el ne vigye. A' ki pedig elviszi, szálljon arra Immam Huszeinnak (kivel az Istennek békessége maradjon) vére.

A' Sz. Pétervári Újság hivatalos tudósítás szerint közli azon verekedésnek környüállásos előadását, melly Sizebolinál történt. Ebből kitetszik, a' mintmár a' M. Kurírnak 56-dik számjában röviden leírtuk, hogy Hussein Basa parantsolatot vévén Sizebolinak vissza vételére 5500 főből állott rendes katonasággal támadta meg először is azon sántzokat, mellyeket az Oroszok a' városnak oltalmazására dél felől készítettek; de a' sántzokat véres verekedés után sem vehették meg. Sőt mivel a' viaskodás alatt, a' városbeli őrizet a' Törököket oldalról támadta meg és az által az ellenséget zavarodásba hozta, a' Basának egész hadi népe futásnak eredett 's az erdőben eloszlott; míg onnan ismét öszveszedték magokat és Burgás felé vették útjokat.

Az Oroszok igen nagy munkát fordítottak a' télen által számos hídhajóknak készítésére, olly végből, hogy azoknak segedelmével tavasszal általmehessenek seregeik Szilisztria előtt. Ezek a' híd hajók Kalaras táján készültek 's a' Dunába szakadó Argis vizén oda szerentsésen levitettek. — A' Török foglyok és a' Duna mellyéki várakból hozzánkjötszőkevények mind azt vallják, hogy a' várak

han igen nagy szükség uralkodik élelem dolgában, különösen Sumlában, a' hova az új Nagy Vezér 12 ezer emberrel már megérkezett. — A' híres Török Vezért Tsapan Oglut, ki most Nikápolyban vezérkedett, a' Sultán parantsolatjára egy hozzá küldetett Kapidsi Basa elfogatta, és számkivetésbe késértette. Úgy beszél-lik, hogy minekelőtte a' kirendelt helyé-re eljutna, ki fog végeztetni. — Oláhországban az Orosz hadi seregek mindnyájan nagy mozgásban vannak, különösen Gyurgyevo és Szilisztria várai felé. — A' Törökök Szilisztriából 500 embert általszállítottak a' Dunán 16 hajón. Ezek hirte-len előre nyomultak Rassa nevű falu felé, mellyben Pawlowsky Hadnagy vala tsak 130 emberrel őrizeten. Ez azonnal □ hadi rendbe állította embereit 's úgy ment eleibe az ellenségnek. Kemény har- tzolás után tsakugyan megszaladtak a' Törökök 's 41 holtakat és 22 foglyokat vesztvén, kik között van Hassan Effendi is, a' Lomi Mosénak Imánja. A' Törö- köket egészen a' hajójikig űzte az Orosz Hadnagy 's ott azok közül 4-et elvett, hat pedig minthogy felettébb meg volt terhelve, a' rajta voltakkal együtt elsil- lyedt. Az Oroszok közül egy altiszt és két köz ember esett el, 25-ten megehe- sítették.

Odessai levelek szerint Máj. 4-diké- ről, az Orosz tengeri hajós Sereg Greigh Admirális vezérlése alatt Apr. 25-dikán indult ki Sebastopolisból 's útját Burgás felé erányozza.

A' Sz. Pétervári Újság igen sok rang- béli előléptetéseket számlál elő az Orosz hadi seregeknél.

Rigából jött levelekben írják, Apr. 22-dikén hogy Fridrichsstadt városa, melly oda nem igen messze a' hegyek között fekszik, a' Duna vizének kiara- dáa által egészen víz alá borított; és

feles számú lakosok fosztattak meg éle- tektől; valamint marhák is vesztek el.

Magyar Ország.

Ersekújvár, Május 1 napján. — Örökre emlékezetes marad városunk lakosi előtt a' mai nap, mellyen itten egy Leány-nevelő-intézet nyitattott meg. — Ezen Intézet lételeit boldogult Flen- ger Mihály Ersekújvári kalmár', és a' külső Tanács' egyik tagjának köszönhe- ti; ki négy esztendővel ez előtt végső rendelésbeli több, és igen nevezetes jó- tettei között tíz ezer pengő forintot hagyott azon tzelra, hogy egy Intézet ál- lítassék fel, mellyben a' helyéli leány- kák, a' Sz. Hit, Erköltsiség, 's más egyéb szükséges tudományokban, valamint min- den pallérozottabb aszszonyi-kézimunká- ban, és a' sorsokhoz alkalmaztatott taka- rékos gazda-aszszonyi ismértekben in- gyen taníttassanak, 's neveltessenek. — Az elhunyt e'béli akarátjának végre haj- tása Fő-Tisztelendő Kremlicska Já- nos városi Plébános', Al-Esperest', és az itteni nemzeti oskolák Directora' gond- jára vala felsőbb Helyről hívva, a' ki mindenkor jóra törekedő iparkodását oda fordította, hogy ezen Intézet minel előbb virágzó lábra kaphasson; és e' végre a' töke-pénz' kamatjából nemtsakegy tzel- erányos házat vett, hanem azt Ö Emi- nentiájának országunk' Primásának hoz- zá járult kegyes segedelmével olly álla- potba is helyhezttette, hogy a' Tanítók alkalmas lakásokon feljül, két oskolai osztállyal, mellyekben száz tanuló illen- dő renddel élér, megbővítette.

Kassáról Május 7-dikén. A' Ti- szam llyéki Énekes és Szinjátszó Társa- ság Húsvét olta itten mulat, 's várako- zást meghaladó ügyességgel játszván, az ide való Közönségnek kellemetes estvéket szerez; a' honnan a' Színház többnyire

dugva tele van Nézőkkel. Valóban azt lehet mondani, hogy a' kellemetes. énekes Déryné; Szerdahelyi, Szentpétery, Páli, Szilágyi, Megyeri Urak 's több társaik is szinte tudálatos változást tettek itten létek olta, ezen városnak több lakosaiban; mint-hogy még olyanok is kezdenek már most Magyarul beszélni, a' kik eddig, ha tudtak is, tsinosodásnak tartották, úgy nem beszélni.

T u d ó s í t á s.

A' Méhtartásnak külömbféle Tartományokra, Környékekre, és esztendőkre alkalmaztatott igen könnyű, hasznos, és gyönyörűséges Mődja, melyet Hazájának hasznára öszveszedett, megpróbált, és maga tulajdon hosszas tapasztalásai után 3 rézre metszett Táblákkal kiadott KALO PÉTER az orv. Tud. Doct. Egerben 1816. eszt. n. 8 réthben 52 árkus az ára 1 fr. 36 kr. Conv. Pénzben.

Találtatik:

Egerben, a' Typographiában Haberl Jó'sef Factor Úrnál.

Pesten, Eggenberger Jó'sef Könyváros Úrnál.

Kassán, Vajda Pál Könyváros Úrnál.

Debreczenben, Özvegy Csáthy Györgyné Könyváros Aszszonynál, és nálam is a' Kiadónál M. Kövesden.

A' méhekben gyönyörködőknek kedvekért, kik az én méhtartásom jövedelméről tölem már több ízben tudakozódtak, vagy azt ezután is tudni kívánják, íme most itten közlöm a' Nagy érdemű Pumulcummal az én 4 esztendőbeli méhtartásom jövedelmét, melyet, ha az Is-

ten éltet, jövendőre tovább folytatván, tsak ebből is világosan ki fog tetszeni az, melly hasznos légyen a' mi Magyar Hazánkban a' méhtartás, hogyha annak rendés módja szerént folytattatik.

Az 1825-ki közepszerű esztendőbeli jövedelmem 54 köpű anya-méhek után állott 500 's egynéhány for.ból, és egy köpű szaporodásból.

Az 1826-ki jó esztendőben ismét 54 köpű anya-méhek után (mivel egy köpűvel az anyátlanság által elveszett) az egész méhtartásom jövedelme állott 525 fr.ból, és 24 köpű szaporodásból, melyekkel a' méheim számát 50 köpűkre szaporítottam.

Az 1827-ki sovány esztendőben pedig 50 köpű anya-méhektől egy szaporodást sem kapván, hasznot is 5,75 fr.nál többet be nem vehettem.

Az 1828-ki jó esztendőben 50 köpű anya-méhek után a' méhtartásom haszná állott 450 fr.ból, és 12 köpű szaporodásból.

Az egész 4 esztendőbeli haszonvételem tehát ezen tsekélységnek látszó bogarkák után a' méznek és viasznak mostani tsekély árok mellett is áll öszveséggel minden terhes költség, és fáradság nélkül 1630 fr.ból Vált. Czéd.

A' Kiadó.

A' pénz folyamat Május 18-dikán;

közép ári:

A' Státus' 5p. Centes Obligázióji 98 3/8
 Az 1820-béli sorsosok, 162 9/10
 Az 1821-béli hasonlók, 125 3/8
 Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligázióji, — — for. keltek, mind Conv.
 A' Bank-Aktiák keltek 1109 forinton
 Conv. Pénzben.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742)

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)